

Nr 175.

Av herr **Henrikson**, *angående avskaffande av nu föreskrivna val för tillsättning av komminister- och kapellpredikants-tjänster.*

Frågan om tillsättningen av prästerliga tjänster har länge varit aktuell. Församlingarna hava alltid varit måna om att själva få utse sin präst, men å andra sidan har kyrkostyrelsen (Kungl. Maj:t, biskop och domkapitel) sökt hävda sin maktbefogenhet även då det gäller utseende av präster i församlingarna. De som fått sitta hårdast emellan ha varit prästerna själva, och detta icke minst under senare tider, då församlingarnas genom »val» uttryckta vilja blivit av allt större betydelse för deras möjligheter till befordran. Även på rekryteringen till den prästerliga banan torde detta förhållande ha inverkat menligt och avhållit mången andligen rikt utrustad ung man från att ägna sig åt detta kall.

De olägenheter, som vidlåda det nuvarande systemet för tillsättning av prästerliga tjänster, särskilt på grund av den föreskrivna valproceduren, hava så ingående diskuterats vid olika tillfällen och äro så allmänt kända, att jag här icke behöver närmare beröra desamma.

Många förslag hava också framkommit, avseende att åstadkomma en mera tillfredsställande ordning. Sälunda väcktes vid senaste kyrkomöte (1925) icke mindre än fem motioner i ämnet, vilka föranledde kyrkomötet besluta, »att i skrivelse till Kungl. Maj:t

dels framhålla sin bestämda övertygelse om det trängande behovet av åtgärders vidtagande för ändrade bestämmelser om tillsättning av kyrkoherdebefattning,

dels ock anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes vidtaga erforderliga åtgärder för en reformering av bestämmelserna för tillsättande av kyrkoherdebeställning i den riktning,

I. *att* för att val av kyrkoherde eller kallande av fjärde provpredikant skall vara avgörande må erfordras:

- 1) att den valde fått en viss kvotdel av samtliga avgivna röster,
- 2) att han i förhållande till den i röstetal honom närmaste fått på visst sätt kvalificerad majoritet, och
- 3) att i valet deltagit viss kvotdel eller visst antal av de röstberättigade;

II. *att*, därest icke samtliga dessa villkor uppfyllts, utnämningen övergår till högre myndighet, Konungen eller biskop med domkapitlet, vilken vid utnämningen icke skall vara bunden till förslaget;

III. att, där Konungen äger utnämna kyrkoherde, vederbörande kyrkliga myndighet skall avgiva officiellt förord för en av dem, som vid utnämningen kunna ifrågakomma.»

Som synes har kyrkomötet här fäst sig uteslutande vid *kyrkoherdebefattningarna*. Emellertid skulle enligt min mening mycket vara vunnet genom att slopa valet, då det gäller tillsättningen av *komminister-* och *kapellpredikantstjänster*. Även utan sådant val synas i lagen angående tillsättning av prästerliga tjänster vara givna fullt betryggande garantier för att till dessa tjänster skola utses, såvitt möjligt, endast fullt lämpliga och därtill väl meriterade personer. Prästens uppgift är ju icke blott att predika; han skall förrätta dop, vigsel och begravning, fullgöra en mängd expeditionsgöromål, vara ett stöd för sociala och humanitära strävanden inom församlingen m. m., och huru en sökande prästman, som icke tjänstgjort inom församlingen, kan fylla dessa uppgifter, sakna de väljande församlingsmedlemmarna i stort sett förmåga att bedöma.

Om dessa val borttoges, skulle därmed mycken förargelse vara undanröjd, och församlingarna hade ändå kvar befogenheten att välja sin kyrkoherde.

Att märka är också, att redan enligt nu gällande lag kan val undvikas vid utseende av komminister eller kapellpredikant, nämligen då efter andra ansökningstidens utgång endast *en* sökande anmält sig och kyrkostämman förklarar sig nöjd med det på grund härav ofullständiga förslaget.

I varje fall torde vid den utredning av frågan om ändrade bestämmelser angående tillsättning av prästerliga tjänster, som kan komma att bli igångsatt med anledning av kyrkomötets ovanberörda skrivelse till Kungl. Maj:t, böra tagas under överbäggande möjligheten att helt och hållet avskaffa val för tillsättning av komminister- och kapellpredikantstjänst.

Jag får därför vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhölla, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda frågan om möjligheten att avskaffa de nu föreskrivna valen för tillsättning av komminister- och kapellpredikantstjänster, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 21 januari 1926.

A. Henrikson.